

21 Μαρτίου, 1995

[ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΣΤΕΓΗΣ
ΕΥΓΗΡΙΑΣ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,
ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 920/92)

-
- Φορολογία — Ο περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμος (Ν.222/91) — Απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής φόρου προστιθέμενης αξίας οι στέγες ευγηρίας που παρέχουν κοινωνική υπηρεσία — Εύλογη και χωρίς πλάνη η απόφαση του Εφόρου να μην υπαγάγει στο Νόμο τις ιδιωτικές στέγες ευγηρίας οι οποίες είναι κερδοσκοπικές επιχειρήσεις. 5
- Φορολογία — Απαλλαγή της υποχρέωσης καταβολής Φ.Π.Α. των στεγών ευγηρίας που επιτελούν κοινωνικό έργο — Διακρίση μεταξύ Ιδιωτικών και Κρατικών ή Κοινοτικών Στεγών λογική υπό τις περιστάσεις — Δεν παραβιάζεται η αρχή της ισότητας, η οποία επιτρέπει διακρίσεις όταν βασίζονται σε αντικειμενική εκτίμηση διαφορετικών πραγματικών περιστατικών. 10
- Φορολογία — Υποχρέωση Ιδιωτικών Στεγών Ευγηρίας να καταβάλλουν Φ.Π.Α. — Απόφαση ληφθείσα μετά από δέουσα έρευνα και αιτιολογείται — Αιτιολογία συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου. 15
- Φυσική Δικαιοσύνη — Αρχή της προηγούμενης ακρόασης — Δεν έχει εφαρμογή σε υποθέσεις διοικητικής φύσης — Μόνο όπου η απόφασης έχει δικαστική ή οιοσδήποτε δικαστική φύση. 20
- Φορολογία — Ερμηνεία φορολογικού Νόμου — Ερμηνεύεται στενά και προς όφελος του φορολογούμενου — Δεν έχει εφαρμογή σε

4 Α.Α.Δ. Παγκ. Σύνδ. Ιδιοκτητών Στέγης Ευγηρίας ν. Δημοκρατίας

πρόνοιες που παρέχουν στο φορολογούμενο ανακούφιση, έκπτωση ή απαλλαγή.

- 5 Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Ο έλεγχος του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της υπέρβασης των ορίων της διακριτικής εξουσίας — Τεκμήριο νομιμότητας — Εύλογα επιτρεπτή απόφαση — Έγκυρη ανεξάρτητα αν άλλο λογικό πρόσωπο μπορούσε να αποφασίσει διαφορετικά.
- 10 Οι αιτητές προσέβαλαν με την προσφυγή τους την απόφαση των καθ'ων η αίτηση που περιείχετο σε επιστολή τους ημερομηνίας 9/10/92 και με την οποία τους πληροφορούσαν πως οι ιδιωτικές στέγες ευγηρίας υποχρεούνταν να εγγραφούν στο Μητρώο Φ.Π.Α.
- 15 Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:
- 20 1. Το επιχείρημα των αιτητών για την ύπαρξη νομικής ή πραγματικής πλάνης, δεν ευσταθεί. Οι πρόνοιες του περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμου (Ν.222/91) και οι σχετικοί Κανονισμοί, για τους οποίους παραπονούνται οι αιτητές ότι δεν τέθηκαν ενώπιον του Υπουργείου, δεν επηρεάζουν ή αλλοιώνουν την κατάσταση. Δεν τίθεται θέμα ότι και οι Ιδιωτικές Στέγες Ευγηρίας παρέχουν κοινωνική υπηρεσία, αλλά αυτό δεν είναι το μόνο κριτήριο για να εξαιρεθούν από το Φ.Π.Α. Όπως φαίνεται από
- 25 τη σχετική πρόνοια της Νομοθεσίας υπάρχει και δεύτερη προϋπόθεση, δηλαδή η αναγνώρισή τους από τον Έφορο Φ.Π.Α. Με βάση απόφαση του Εφόρου δεν τυγχάνουν αναγνώρισης τέτοιες στέγες ευγηρίας όταν δεν είναι κοινοτικές ή κρατικές. Η βάση του αποκλεισμού των στεγών αυτών, όπως περιέχεται στο Παράρτημα Δ, με το οποίο συμφώνησε ο Υπουργός, είναι ότι οι Ιδιωτικές Στέγες αποτελούν κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, που δεν μπορούν να καλυφθούν από την παράγρ. (χι) του Παραρτήματος ΙΙΙ του Νόμου, και όχι το ότι δεν παρέχουν υπηρεσίες που συνδέονται με
- 30 την κοινωνική πρόνοια.
- 35 2. Με βάση τις αρχές του διοικητικού δικαίου περί ισότητας, η διάκριση που έγινε στην παρούσα περίπτωση μεταξύ Ιδιωτικών και Κρατικών ή Κοινοτικών Στεγών είναι λογική υπό τις περιστάσεις, γιατί οι Κρατικές και Κοινοτικές Στέγες δεν έχουν το χαρακτηριστικό της κερδοσκοπικής επιχείρησης, όπως στην περίπτωση των Ιδιωτικών στεγών. Η ύπαρξη νομοθεσίας και κανονισμών που θέτει περιορισμούς και ρυθμίζει τη λειτουργία Ιδιωτικών Στεγών Ευγηρίας, δεν επηρεάζει τη βάση της λειτουργία τους ως
- 40

κερδοσκοπικές επιχειρήσεις.

3. Απορρίπτεται επίσης ο ισχυρισμός ότι δεν διεξήχθη η δέουσα έρευνα, γιατί είναι φανερόν ότι το θέμα ερευνηήθηκε και λήφθηκε υπόψη και το σημείωμα που περιέχει τις απόψεις της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., που αιτιολογεί την εισήγηση για αρνητική απόφαση. Συναρτόμενη με αυτό το θέμα είναι και η ύπαρξη ή μη αιτιολογίας. Η απόφαση που κοινοποιήθηκε στους αιτητές και που αναφέρει λακωνικά ότι δεν εμπίπτουν κάτω από τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας οι Ιδιωτικές Στέγες, συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου που είχε ενώπιόν του ο Υπουργός, δηλαδή κατά κύριο λόγο το σημείωμα της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., στο οποίο δίδεται η αιτιολογία για την απόρριψη του αιτήματος. Είναι πάγια νομολογημένο ότι η αιτιολογία μιας απόφασης μπορεί να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης. 5
10
  4. Όσον αφορά τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης και την αρχή *audi alteram partem*, αυτές δεν έχουν εφαρμογή σε υποθέσεις διοικητικής φύσης, αλλά μόνο όπου η απόφαση έχει δικαστική ή οιωνεί δικαστική φύση. 20
  5. Είναι νομολογημένη αρχή ότι όταν ερμηνεύεται φορολογικός Νόμος αυτός ερμηνεύεται στενά και προς όφελος του φορολογουμένου, αρχή όμως που δεν εφαρμόζεται σε πρόνοιες που παρέχουν στο φορολογούμενο ανακούφιση, έκπτωση ή απαλλαγή. 25
  6. Η εξουσία του δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της διοικητικής πράξης και στο κατά πόσο η διοίκηση έχει υπερβεί τα όρια της διακριτικής της εξουσίας, το δε βάρος της απόδειξης των λόγων ακυρότητας φέρουν οι αιτητές. Αν η απόφαση της διοίκησης ήταν εύλογα επιτρεπτή, τότε ανεξάρτητα από το πως θα το αποφάσιζε ένα άλλο λογικό πρόσωπο, η απόφαση θεωρείται έγκυρη. 30
- Με βάση τις πιο πάνω αρχές, η παρούσα περίπτωση ήταν μέσα στα όρια της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης να καταλήξει στην απόφαση στην οποία κατέληξε και το Δικαστήριο δεν μπορεί να επέμβει αντικαθιστώντας την κρίση του με εκείνη της διοίκησης. 35

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

40

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Mikrommatis v. Republic, 2 R.S.C.C. 125,

4 Α.Α.Δ. Παγκ. Σύνδ. Ιδιοκτητών Στέγης Ευγηρίας v. Δημοκρατίας

Paraxenophontos and Others v. Republic (1982) 3 C.L.R. 1037,

Christoudias v. Republic (1988) 3 C.L.R. 891,

5 *Papaleontiou v. Republic (1967) 3 C.L.R. 624,*

Christodoulides and Others v. Republic (1984) 3 C.L.R. 1297,

Theodoridou v. Republic (1984) 3 C.L.R. 146,

10

Iacovou v. Republic (1987) 3 C.L.R. 167,

Κωνσταντινίδης κ.ά. v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1544,

15

Ρούσος v. Δημοκρατίας (1991) 4 Α.Α.Δ. 2137,

Ιωνίδης v. Δημοκρατίας (1991) 4 Α.Α.Δ. 1459.

Προσφυγή.

20

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση, με την οποία απορρίφθηκε αίτημα των αιτητών για εξαίρεση Ιδιωτικών Στεγών Ευγηρίας από την επιβολή Φ.Π.Α..

25

Α. Παπαντωνίου, για τους Αιτητές.

Ελ. Ζαχαριάδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

30

ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Οι αιτητές στην προσφυγή αυτή είναι ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Στέγης Ευγηρίας, διά του Προέδρου κ. Κώστα Ιωαννίδη, σύνδεσμος εγγεγραμμένος σύμφωνα με τον Περί Συντεχνιών Νόμο. Με την προσφυγή τους ζητούν δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση που γνωστοποιήθηκε σε αυτούς με επιστολή ημερ. 9.10.92, είναι άκυρη, παράνομη και στερημένη οποιουδήποτε έννομου αποτελέσματος. Η πιό πάνω επιστολή στάλθηκε σε απάντηση αιτήματος των αιτητών για εξαίρεση Ιδιωτικών Στεγών Ευγηρίας από την επιβολή Φ.Π.Α. και αναφέρει τα ακόλουθα:

40

"Έχω οδηγήσει ν' αναφερθώ στην επιστολή σας προς τον Υπουργό Οικονομικών με ημερομηνία 8 Σεπτεμβρίου 1992 αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και να σας πληροφορήσω

ότι με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία (Νόμοι 246/90 και 52(Ι)/92, Παράρτημα ΙΙΙ, Παράγραφος (ΧΙ)) οι Ιδιωτικές Στέγες Ευηγρίας δεν εξαιρούνται από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Συνεπώς οι Στέγες αυτές υπόκεινται στην φορολογία και υποχρεούνται να εγγραφούν στο μητρώο Φ.Π.Α, νοουμένου ότι η αξία των φορολογικών τους παραδόσεων υπερβαίνει τις £12.000 το χρόνο." 5

Τα νομικά σημεία, πάνω στα οποία βασίζουν την προσφυγή τους οι αιτητές είναι (α) ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση λήφθηκε με κατάχρηση και/ή υπέρβαση εξουσίας και/ή ως αποτέλεσμα πραγματικής και/ή νομικής πλάνης, (β) ότι είναι αντίθετη με τις παραδεδεγμένες αρχές του Δημόσιου Δικαίου, της Νομολογίας και του Φυσικού Δικαίου και (γ) ότι η απόφαση είναι αναιτιολόγητη. 10 15

Με τη γραπτή τους αγόρευση οι αιτητές προβάλλουν επίσης ως λόγο ακυρότητας τη μη διεξαγωγή της δέουσας έρευνας.

Τα γεγονότα σε συντομία είναι τα ακόλουθα: Οι αιτητές με επιστολή τους ημερ. 20.7.92 ζήτησαν από τον Έφορο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας όπως οι Ιδιωτικές Στέγες Ευηγρίας εξαιρεθούν από την υποχρέωση για εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. Η Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας με επιστολή της ημερ. 5.8.92 απάντησε ότι δεν μπορούσε να δοθεί αυτή η εξαίρεση, γιατί οι Ιδιωτικοί Οίκοι Ευηγρίας δεν εμπίπτουν στις πρόνοιες της παραγράφου (χι) του Παραρτήματος ΙΙΙ του Ν.246/90. Οι αιτητές με νέα επιστολή τους ημερ. 8.9.92 προς τον Υπουργό Οικονομικών τον πληροφόρησαν σχετικά με όλη την αλληλογραφία που διεξήχθη και επανέλαβαν το αίτημά τους (Παράρτημα Γ). Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. ετοίμασε σχετικό σημείωμα προς τον Υπουργό Οικονομικών ημερ. 29.9.92 εισηγούμενη την απόρριψη του αιτήματος (Παράρτημα Δ). Στις 3.10.92 ο Υπουργός Οικονομικών συμφώνησε με το περιεχόμενο του σημειώματος (Παράρτημα Δ) και το Υπουργείο Οικονομικών απάντησε στους αιτητές με την επιστολή ημερ. 9.10.92, στην οποία έκαμα αναφορά πιά πάνω, απορρίπτοντας και πάλιν το αίτημά τους. Τα Παραρτήματα που αναφέρονται πιά πάνω είναι επισυνημμένα στην Ένσταση. 20 25 30 35

Η σχετική πρόνοια της Νομοθεσίας, με την οποία εξαιρούνται από πληρωμή Φ.Π.Α. Οίκοι Ευηγρίας, δηλαδή η παράγραφος (χι) του Παραρτήματος ΙΙΙ του σχετικού Νόμου, προνοεί τα ακόλουθα: 40

5 "Παροχές υπηρεσιών και παραδόσεις αγαθών που συνδέονται στενά με την κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση περιλαμβανομένων και των παρεχομένων από οίκους ευγηρίας, και οι οποίες πραγματοποιούνται από οργανισμούς ή άλλα ιδρύματα, νοουμένου ότι τυγχάνουν αναγνώρισης από τον Έφορο."

10 Από το Παράρτημα Δ, που είναι το σημείωμα της Υπηρεσίας Φ.Π.Α προς τον Υπουργό φαίνεται ότι με σχετική απόφαση του Εφόρου αναγνωρίζονται για σκοπούς του Νόμου αυτού μόνο Κοινοτικές και Κρατικές Στέγες Ευγηρίας και όχι Ιδιωτικές, με αποτέλεσμα οι τελευταίες να εμπίπτουν στις πρόνοιες του Νόμου περί Φ.Π.Α.

15 Το επιχείρημα των αιτητών για την ύπαρξη νομικής ή πραγματικής πλάνης, κατά τη γνώμη μου, δεν ευσταθεί. Οι πρόνοιες του περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμου (Ν.222/91) και οι σχετικοί Κανονισμοί, για τους οποίους παραπονούνται οι αιτητές ότι δεν τέθηκαν ενώπιον του Υπουργείου, δεν νομίζω να επηρεάζουν ή να αλλοιώνουν την κατάσταση. Δεν
20 τίθεται νομίζω θέμα ότι και οι Ιδιωτικές Στέγες Ευγηρίας παρέχουν κοινωνική υπηρεσία, αλλά αυτό δεν είναι το μόνο κριτήριο για να εξαιρεθούν από το Φ.Π.Α. Όπως φαίνεται από τη σχετική πρόνοια της Νομοθεσίας υπάρχει και δεύτερη προϋπόθεση, δηλαδή η αναγνώρισή τους από τον Έφορο Φ.Π.Α. Με βάση
25 απόφαση του Εφόρου δεν τυγχάνουν αναγνώρισης τέτοιες στέγες ευγηρίας όταν δεν είναι κοινοτικές ή κρατικές. Η βάση του αποκλεισμού των στεγών αυτών, όπως περιέχεται στο Παράρτημα Δ, με το οποίο συμφώνησε ο Υπουργός, είναι ότι οι Ιδιωτικές Στέγες αποτελούν κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, που δεν
30 μπορούν να καλυφθούν από την παράγρ. (χι) του Παραρτήματος ΙΙΙ του Νόμου, και όχι το ότι δεν παρέχουν υπηρεσίες που συνδέονται με την κοινωνική πρόνοια.

35 Παραπονούνται επίσης οι αιτητές ότι το αποτέλεσμα της απόφασης είναι η δυσμενής διάκριση μεταξύ Κρατικών και Κοινοτικών αφενός και Ιδιωτικών Στεγών αφετέρου. Η ευπαιδευτή συνήγορος των καθ' ων η αίτηση αντικρούει την επιχειρηματολογία που προτάσσεται με βάση αυτό το νομικό λόγο, με αναφορά στη νομολογία. Η αρχή της ισότητας δεν απαγορεύει δια-
40 κρίσεις όταν βασίζονται σε αντικειμενική εκτίμηση διαφορετικών πραγματικών περιστατικών ή αν αποτελούν λογικές διακρίσεις, γιατί ισότητα δεν σημαίνει απόλυτη και μαθηματική ισότητα. (Δέστε, μεταξύ άλλων, *Mikrommatis v. Republic* 2 R.S.C.C. 125, *Papaxenophontos and Others v. Republic* (1982)

3 C.L.R. 1037, *Christoudias v. Republic* (1988) 3(B) C.L.R. 891).

Με βάση τις αρχές αυτές είμαι της γνώμης ότι η διάκριση που έγινε στην παρούσα περίπτωση μεταξύ Ιδιωτικών και Κρατικών ή Κοινοτικών Στεγών είναι λογική υπό τις περιστάσεις, γιατί οι Κρατικές και Κοινοτικές Στέγες δεν έχουν το χαρακτηριστικό της κερδοσκοπικής επιχείρησης, όπως στην περίπτωση των Ιδιωτικών Στεγών. Η ύπαρξη νομοθεσίας και κανονισμών που θέτει περιορισμούς και ρυθμίζει τη λειτουργία Ιδιωτικών Στεγών Ευγηρίας, δεν επηρεάζει τη βάση της λειτουργίας τους ως κερδοσκοπικές επιχειρήσεις.

Απορρίπτω επίσης τον ισχυρισμό ότι δεν διεξήχθη η δέουσα έρευνα, γιατί είναι φανερόν ότι το θέμα ερευνήθηκε και λήφθηκε υπόψη και το σημείωμα που περιέχει τις απόψεις της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., που αιτιολογεί την εισήγηση για αρνητική απόφαση. Συνναρτόμενη με αυτό το θέμα είναι και η ύπαρξη ή μη αιτιολογίας. Η απόφαση που κοινοποιήθηκε στους αιτητές και που αναφέρει λακωνικά ότι δεν εμπíπτουν κάτω από τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας οι Ιδιωτικές Στέγες, συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου που είχε ενώπιόν του ο Υπουργός, δηλαδή κατά κύριο λόγο το σημείωμα της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., στο οποίο δίδεται η αιτιολογία για την απόρριψη του αιτήματος. Είναι πάγια νομολογημένο ότι η αιτιολογία μιας απόφασης μπορεί να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης. (Δέστε *Papaleontiou v. Republic* (1967) 3 C.L.R. 624, *Christodoulides and Others v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 1297 και *Theodoridou v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 146). Ως εκ τούτου απορρίπτεται και αυτό το επιχείρημα των αιτητών.

Όσον αφορά τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης και την αρχή *audi alteram partem*, αυτές δεν έχουν εφαρμογή σε υποθέσεις διοικητικής φύσης, αλλά μόνο όπου η απόφαση έχει δικαστική ή οίωνει δικαστική φύση (*Iacovou v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 167, *Κωνσταντινίδης κ.ά v. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 1544, *Βασιλείου v. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 1382.) Ως εκ τούτου απορρίπτεται και αυτός ο λόγος ακυρότητας των αιτητών.

Είναι νομολογημένη αρχή ότι όταν ερμηνεύεται Φορολογικός Νόμος αυτός ερμηνεύεται στενά και προς όφελος του φορολογουμένου, αρχή όμως που δεν εφαρμόζεται σε πρόνοιες που παρέρχουν στο φορολογούμενο ανακούφιση, έκπτωση ή απαλλαγή. (Δέστε *Ρούσος v. Δημοκρατίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 2137.)

5 Η εξουσία του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της διοικητικής πράξης και στο κατά πόσο η διοίκηση έχει υπερβεί τα όρια της διακριτικής της εξουσίας, το δε βάρος της απόδειξης των λόγων ακυρότητας φέρουν οι αιτητές. Αν η απόφαση της διοίκησης ήταν εύλογα επιτρεπτή, τότε ανεξάρτητα από το πώς θα το αποφάσιζε ένα άλλο λογικό πρόσωπο, η απόφαση θεωρείται έγκυρη. (Δέστε, μεταξύ άλλων, *Ιωνίδης ν. Δημοκρατίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 1459.)

10 Με βάση τις πιο πάνω αρχές βρίσκω ότι στην παρούσα περίπτωση ήταν μέσα στα όρια της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης να καταλήξει στην απόφαση στην οποία κατέληξε και το Δικαστήριο δεν μπορεί να επέμβει αντικαθιστώντας την κρίση του με εκείνη της διοίκησης. Έτσι, η προσφυγή απορρίπτεται. Δεν εκδίδεται διάταγμα για έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.